KÜRTÖS

XVII. évfolyam 9. szám | Közéleti havilap | 2019. szeptember | Ára 0,50 EUR

ISMÉT BECSENGETTEK

A szeptemberről szinte mindenkinek az iskola jut eszébe, legyen az ember még tanköteles vagy már csak volt diák, de ez a két fogalom általában összefonódik. A hivatalos tanévnyitókat megelőzően - a hagyományokhoz híven - augusztus utolsó hétvégéjén került sor a szlovákiai magyar iskolák országos tanévnyitó ünnepségére, ezúttal Rimaszécsen. A Szlovákiai Magyar Pedagógusok Szövetsége szervezésében megtartott rendezvényen köszöntötték a helyi kis első osztályosokat, a pályakezdő és nyugállományba vonuló pedagógusokat. Az ünnepi beszédekben hangsúlyos szerepet kapott a pedagógusi pálya hivatásként való felfogása, a magyar kormány által biztosított stabil háttér megléte, amely hozzájárul az identitáserősítéshez, és elősegíti a szülőföldön való boldogulást. Fontos, hogy pedagógus, nevelő és szülő együttműködjön, mert csupán így érhető el, hogy a pedagógusi szakma embert és jellemet formáló munkán kívül egyben nemzetmegtartó és nemzetépítő szolgálat is legyen. A Rákóczi Szövetség jóvoltából az idén első osztályba lépett kis elsősök a beiratkozáskor kapott iskolatáskákon kívül az ősz folyamán megkapják a beiratkozási ösztöndíjakat is, így segítve a családokat gyermekeik beiskolázása során.

(Folytatás a 10. oldalon)

MEGHÍVÓ

a CSEMADOK

magyarnóta-énekesek országos versenye

ŐSZIRÓZSA

Országos Tanácsa megbízásából a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya tisztelettel meghív minden érdeklődőt a

XX. ŐSZIRÓZSA

magyarnóta-énekesek országos versenyére, amely

október 12-13-án kerül megrendezésre Ipolynyéken.

Szombaton a próbák, az elődöntő és a nótás vigadalom, vasárnap pedig a verseny döntője várja a nótakedvelő közönséget.

Mindkét nap a dunamocsi Mezei Zsolt és zenekara kíséri az énekeseket.

Támogató a Kisebbségi Kulturális Alap 2019.

Magyar állami kitüntetés Balogh Gábornak

Áder János, a Magyar Köztársaság elnöke az államalapítás ünnepe alkalmából kitüntetéseket adományozott a felvidéki magyarság arra érdemes képviselőinek is. Az idén a kitüntetettek között volt Balogh Gábor is, a CSNTV elnöke, a Csemadok országos regionális alelnöke, aki augusztus 19-én, az Országházban Magyar Ezüst Érdemkereszt kitüntetést kapott.

Balogh Gábor 1963-tól tagja a Csemadoknak, melyben különböző tisztségeket töltött be. Ezen kívül több társadalmi szervezetnek volt alapító vagy tényleges tagja. A civil szervezetek munkájából több mint 50 éve aktívan kiveszi részét, ezért úgy gondoljuk, hogy a kitüntetést méltán kiérdemelte, melyhez ezúton is gratulálunk!

-szerk.-

CSEMADOK 70

„Egy nép akkor válik szegénnyé és rabbá, / amikor ősei nyelvétől fosztják meg: / akkor mindörökre elvész."

(Ignazio Butitta)

Csicsai Gábor:

A Híd 10 éve

A Most-Híd párt tíz évvel ezelőtt elsődlegesen azért jött létre, hogy védje az akkor még sarjadó polgári társadalom értekeit a szélsőséges nacionalisták és populisták ellen, akiket abban az időben elsősorban a SMER, a Szlovák Nemzeti Párt és a Demokratikus Szlovákiáért Mozgalom képviselt. A párt abból indult ki, hogy ha ezekkel a jelenségekkel szembe akar szállni, akkor nem haladhat az említett pártok útján, ám a nemzeti kizárólagosság és a magyar kisebbség gettósítását képviselő MKP irányában sem.

2009 nyarán a Híd pártban találkoztak először magyar és szlovák politikusok, akikhez később további nemzetiségek és etnikumok képviselői csatlakoztak. Olyan politikusok, akiket a polgári eszmék és a békés együttélés, ha úgy tetszik, a populizmus és nacionalizmus ellenzése kötött össze. Olyan politikusok, akik az emberi méltóságra, az emberi jogok tiszteletben tartására és a jogállamiságra helyezték a hangsúlyt. Nem véletlenül került eredetileg a párt jelképébe feketén-fehéren - akkor még elsősorban szlovák-magyar viszonylatban értett - együttműködés szó, egyetlen lehetséges válaszként az előző évtizedekben elhíresült „magyar kártyára“. Ezek az alapelvek tömörítették egybe a Híd párton belül a konzervatív és liberális politikusokat, és ezért válhatott a 2010-es választások után a párt a kormánykoalíció részévé.

Miután a liberális SaS félidőben a cserepadra küldte saját kormányát, 4 év ellenzéki politizálás következett, ami megtántorított néhány választót. Ennek következménye a 2016-os választásokon a jóval 7% alatti eredmény, amelyből kifolyólag a párt - kicsit paradox módon - értékrendjével inkompatibilis elveket valló, addig a Híd ellenpólusát képviselő pártokkal lépett koalícióra. Ám ilyen volt a választások eredménye, és hát közhely ugyan, de sajnos, szegény ember vízzel főz.

Négy év elteltével, annak ellenére, hogy a Híd tárcái talán sohasem látott pozitív eredményekkel dicsekedhetnek, a párt ráfizetni látszik erre a rangon aluli házasságra, és néhányan az MKP-val való „frigy“ megújításában látják a megoldást. Egy olyan párttal, amellyel a Híd 2009-ben elvből szakított. Manapság nyilvánvalóvá vált, hogy a tíz évvel ezelőtti értékrendellentétet sem varázspálcával, sőt: a parlamentből való kiesés/be nem jutás fenyegetésével sem lehet elhárítani egyik napról a másikra. Egyik oldalon sem. Ennek orvoslása érdekében ugyanis tíz év alatt semmi sem történt, épp ellenkezőleg: a szakadék tovább mélyedt. Ebből azonban nem kell tragédiát csinálni, és végképp nem a szlovákiai magyar kisebbség tragédiáját. Tisztességes harcot kell vívni azokért az értékekért, amelyek mentén ez a párt létrejött, és amelyek újjáélesztése az elkövetkező években a szlovák demokrácia és jogállam megtartásánál talán nagyobb jelentőséggel bírnak majd, mint azt ma gondolnánk.

„Legyen nekik könnyű a föld“ - kegyeleti megemlékezés Inámban

Kegyeleti megemlékezést tartottak Inámban a felvidéki meghurcolt katolikus papok, hívek és Mons. Lénár Károly pápai káplán emlékének tiszteletére 2019. szeptember 15-én, melynek helyszíne az inámi Szent György római katolikus templom és a templomkert volt. A nívós megemlékezés Inám Község Önkormányzata és Egyházközsége rendezésében valósult meg.

Az ünnepi megemlékezés a „Magyarok a szovjet GULAG kényszermunkatáboraiban“ c. kiállítással kezdődött. A kiállítást megnyitotta Molnár Imre szociológus, történész. Bevezetőjében kiemelte, hogy a ma élő ember talán fel sem tudja fogni, hogy a magyar történelem milyen sötét mélységeket rejtett magában. Sokáig mély hallgatás övezte e pokoli helyek létezését, csak a rendszerváltást követően vált megismerhetővé az ottani borzalmak valóságos története.

Majd megemlékezett arról a sok százezer magyarról, akiket 1944 őszétől kezdve a Szovjetunióba hurcoltak többéves kényszermunkára hadifogolyként vagy internáltként, illetve a kommunista diktatúrában - koholt vádak alapján - akár évtizedekre száműztek a Gulágra. A Vörös Hadsereg 1944 őszétől, a magyar határ átlépésétől megkezdte a 16 és 55 év közötti polgári lakosságból a férfiak és nők összegyűjtését és munkatáborokba hurcolását. A második világháború alatti és utáni Magyarország és Csehszlovákia területéről több százezer embert vittek el a Szovjetunióba, ahonnan csak többéves kényszermunka után térhettek haza - sok ezren már nem is Magyarország vagy Csehszlovákia területére -, feltéve, hogy túlélték a borzalmakat. Mint azt Molnár Imre történész elmondta, az elhurcoltaknak többnyire háromnapos munkát kellett volna végezniük /málenkij robot/, és utána hazatérhetnek, így szólt az ígéret, de erre a legritkább esetekben került csak sor. Nagyon sokan még a gyűjtő- vagy tranzittáborokban, valamint kiszállítás közben haltak meg, az elhurcoltakat mintegy ezer munkatáborban szórtak szét az Északi-sarkkörtől a Fekete-tengerig. A tárlat anyaga segített betekintést nyerni az iszonyatos körülményekbe, melyek a Gulagokban uralkodtak, bepillantás nyerni az ott átélt borzalmakba, az ártatlanul meghurcoltak szenvedéseibe. Úgy hiszem, mindannyiunkban maradandó nyomot hagyott mind a tárlat, mind Molnár Imre történész lebilincselő bevezetője.

Ezt követően Bajtala Emese hárfaművész koncertjét élvezhették a megemlékezés résztvevői. A hárfaművész 8 évesen kezdett el hárfázni, 16 évesen már hivatásos szimfonikus zenekarokban játszott. Igencsak figyelemre méltó műsora volt, komolyzenén kívül ír, tiroli, latin zenét, musicalt, sanzont, film és popzenét is bemutatott. Csodálatosan szólt a hárfa az inámi Szent György római katolikus templomban.

A megemlékezés szentmisével folytatódott, melyet Mons. Ďurčo Zoltán a Nyitrai Egyházmegye püspöki helynöke mutatott be az inámi egyházközség plébánosával, Mgr. Parák József esperesplénános, besztercebányai püspöki helynökkel és a környező falvak papjaival. A szertartáson közreműködött az Erkel Ferenc Vegyeskar Szécsényből és Balázs Ottó kántor Ipolynyékről. Mons. Ďurčo Zoltán homíliájában az áldozatokról elmélkedett. Beszélt a meghurcolt katolikus papok és hívek hányatott sorsáról, akiket a kommunista diktatúra üldözött, és sokukat ártatlanul börtönbüntetésre ítélt. Az a diktatúra, mely - ahol hatalomra jutott - eszközéül választotta a hazugságot, halálos ellenségéé az igazságot. A kommunizmus a félelemre, az emberben levő rosszra épített, míg ma az a cél, hogy a jóra való törekvést, a bizalmat erősítsük mindannyiunkban. Ezért fontos a mindennapokban a hit, remény és a szeretet.

(Folytatás a 12. oldalon)

Mária evangéliuma az inámi templomban

Inám, Ipolybalog, Ipolykeszi, Ipolynyék és Nagycsalomja MKP helyi szervezeteinek és önkormányzatainak szervezésében 2019. augusztus 25-én színvonalas ünnepség keretében közösen ünnepelték augusztus 20-át, a keresztény államalapítás, illetve Szent István király és az új kenyér ünnepét a Nagykürtösi járás déli régiójának magyar ajkú lakosai.

Az inámi Szent György római katolikus templomban gyűlt össze az ünneplő közönség, hogy István király állhatatosságából és bátorságából hitet és erőt merítsenek a mindennapok küzdelmeihez. A rendezvény narrátora Gömöry Lóránt, az MKP Nagykürtösi Járási Elnökségének tagja, az MKP Ipolynyéki Helyi Szervezetének elnöke volt. Köszöntője első részében üdvözölte a körünkben megjelent vendégeket, majd mikrofonhoz szólította Balogh Gábort, a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának elnökét, aki az államalapítás ünnepe, augusztus 20-a alkalmából tevékenysége elismeréseként állami kitüntetésben részesült. A díjazott megköszönte mindannyiunk segítségét, hathatós támogatását, hogy ezt a kimagasló kitüntetést átvehette, és további odaadó munkájáról biztosította a megjelenteket. Ezt követően Régi Anikó, az MKP Inámi Helyi Szervezetének elnöke üdvözölte az egybegyűlteket, majd Hrubík Béla, az MKP járási elnökségének tagja osztotta meg ünnepi gondolatait a magyar közösséggel. Tartalmas, mindenkit megérintő köszöntőjében beszélt István király ezeregyben végbevitt tettéről, az államalapítás fontosságáról. Kijelentette: az államalapító Szent István király kijelölte a magyarság helyét Európában és a világban is azzal, hogy felvette a kereszténységet, és kiteljesítette ősei küldetéstudatát. Mindannyiunk feladata továbbvinni és ápolni a nemzeti örökséget: „a haza minden előtt“...

Ezt követően került bemutatásra Tolcsvay László, Müller Péter és Müller Péter Sziámi közös szerzeménye, a Mária evangéliuma című rockopera, főszerepben olyan hírességek mutatkoztak be mint Sasvári Sándor, Sáfár Mónika és Tolcsvay László, valamint a 24 tagú ROTUNDA énekegyüttes. Felemelő érzés volt átélni és részese lenni a rockopera cselekményének, melynek középpontjában az a mérhetetlen szenvedés elevenedik meg, amely a fiát féltő, majd el is vesztő anyát hatja át, aki - bár tudatában van szülötte isteni voltának - nagyon is halandó, földi anyaként éli meg a reá zúduló megpróbáltatásokat. Az anya és az anyaság szerepét központba állító mű az 1991-es, Madách színházi bemutatója óta csaknem ezer előadást élt meg, és számtalan különleges helyszínen élvezhették már a nézők a szakrális zenei élményt nyújtó produkciót. Színpadon talán először elevenedik meg az Evangélium úgy, hogy az anya szempontjából dolgozza fel a történetet. A mű középpontjában nem Jézus, hanem az anyaság, a női sors szépsége és tragikuma áll. A rockopera egy életre szóló élmény volt mindannyiunknak. Tanúi lehettünk, hogy a Biblia kimeríthetetlen ihletforrás valamennyi művészet számára. A magyar rockoperairodalom egyik legsikeresebb alkotása, a Mária evangéliuma példa lehet ebben a tekintetben.

Az inámi Szent György római katolikus templom minden tekintetben csodás helyszínt biztosított az előadásnak. Az előadás végeztével a szűnni nem akaró vastaps, az előadókat ünneplő közönség, melyet átjárt az áhítat, az átélt csoda, az előadás misztériuma csak nagyon nehezen széledt szét. A rendezvény fő védnöke és rendezője Régi Anikó, az MKP Inámi Helyi Szervezetének elnöke volt. Köszönjük a fellépőknek, hogy megtöltötték az inámi templomot a muzsika hangjával, Régi Anikónak, az MKP helyi szervezeteinek, valamint az inámi, ipolynyéki, ipolybalogi, ipolykeszi és nagycsalomjai önkormányzatok példaértékű összefogását, hogy lehetővé tették együtt átélni ezt a csodát, szárnyalni a zene hullámain, újra és újra tudatosítani, mit jelent magyarnak lenni e világban. Érezni azt, hogy a szeretet bennünk lakozik, csak ki kell tárni szívünket egymás felé, és engedni, hogy megérintsen. „Mert a szeretet összeköt, a szeretet éltet.“

Nagy Mária

Emléktábla-avatás Ipolybalogon

Az idén 80 éve, hogy Németország 1939. szeptember 1-én megtámadta Lengyelországot, és kitört a második világháború. Szeptember 17-én a szovjet csapatok is bevonultak a lengyel területekre. A harapófogóba került lengyel csapatok a körülzárás elkerülése végett a közös lengyel-magyar határon át vonultak vissza Magyarországra a polgári lakossággal együtt. Mintegy 120 ezer katona és polgári személy lett így elhelyezve menekülttáborokba. Egy ilyen lengyel katonai tábor működött Ipolybalogon 1939-1944 között a cseh határőrség volt kaszárnyájában.

Ezekre az időkre emlékeztek Ipolybalgon szeptember 7-én, és állítottak emléket azon lengyel hazafiaknak, akiket a sors szeszélye ide sodort hozzánk, Ipolybalogra. Ezek a katonák, tisztek a háborús időszakban is viszonylag biztonságban élhettek táborhelyeiken, szoros kapcsolatot tarthattak fenn szűkebb környezetükkel, a civil lakossággal, a mezőgazdasági munkák idején segítettek az itteni embereknek, megszervezhették nem csak saját belső életvitelüket, de az akkori Magyarországon lévő katonai és polgári internáló táborok közti kapcsolattartást is, ami mintegy 120 ezer ember esetében nem kis feladat még békeidőkben sem.

Településünk gazdag múlttal rendelkezik, de történelmének vannak még olyan részei, amelyek kevésbé ismertek, nincsenek feldolgozva, illetve nem foglalkoztunk velük. Jövőnk szempontjából is fontos, hogy minél jobban megismerjük múltunkat, mert ezáltal is tudjuk a mai és a jövendő nemzedéket ragaszkodóbbá, öntudatosabbá és büszkébbé tenni, érzelmileg is kötni a helyhez, amelyet eleink megtartottak és eredményesen építettek számunkra. Nekünk, ma itt élőknek, kötelességünk éltetni és továbbvinni a múlt tiszteletét, a jelen gazdagítását, ennek jobb megismerését és átadását az utánunk jövőknek.

Az emléktábla-avatás célja, hogy falunk történelmének egy fontos szeletét megismerve ennek emléket állítsunk. Emlékezzünk arra a pár év közös sorsra, melynek részesei voltunk, és mások is tudjanak emlékezni a keserves sorsot megélt embertársainkról, barátainkról, akik átutazóként, turistaként vagy vendégként látogatnak el majd falunkba. Emeljük ezt az emléktáblát a volt tábori épület falán mementóként, örök emlékezetre, részben közös történelmünk, igaz barátságunk és tiszteletünk jeléül.

Az avató ünnepségen részt vett Robert Frelik, a Lengyel Köztársaság Szlovákiai Nagykövetségének konzulhelyettese, Lázár Márton Stanislaw, a budapesti XIII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata elnöke, aki egyben a tolmács szerepét is betöltötte. Továbbá Veresegyház testvértelepülés küldöttsége, más települések polgármesterei és képviselői, dr. Csámpai Ottó és Csámpai László, a visegrádi Szent György

Lovagrend felvidéki tagjai, kulturális és polgári szerveződések, oktatási intézmények képviselői határon innen és túlról és a falu polgárai. A kultúrműsort a hazai Bukréta hagyományőrzők, az iskolások és az Aranyalma együttes nagyobb részben lengyelül előadott műsora biztosították.

A táblaavatási ünnepség résztvevőit Németh Ágota programvezetésével Bálint Péter polgármester köszöntötte. Az emléktáblát a konzulhelyettes úrral együtt leplezték le, aki emlékeztető beszédében kitért a menekültek sorsát előidéző okokra, a táborlakók sorsára, Magyarország nemes segítségnyújtására, megköszönte az ipolybalogi önkormányzatnak, hogy emléket állítottak a táborlakóknak, és hogy a mai napig őrzik és ápolják emléküket. Az avatás utáni programban felidézték a tábor lakóinak az életét, ahogyan a hazai lakosság és a lengyel táborlakók emlékeztek rá. A beszélgetés folyamán tett erről tanúságot Balík Lászlóné Török Margit, aki elmesélte, hogy a táborban élő lengyel orvos hogyan mentette meg súlyos beteg bátyja, Gábor életét. Eddig ez a tény még a hazaiak előtt sem volt nyilvánosan ismert.

A program előkészítésébe és lebonyolításába nagyban bekapcsolódott az alapiskola is, ezért a köszönet nekik is kijár, mint mindenkinek, aki nem csak munkájával, hanem részvételével is hozzájárult ennek a meghitt ünnepségnek a magasztosabbá tételéhez.

Balogh Gábor

Ipolynyéki Szüreti Fesztivál és Testvértelepülés-találkozó

z idei nyár utolsó hétvégéjén egy-fajta nyárbúcsúztatóként került megszervezésre az Ipolynyéki Szüreti Fesztivál és Testvértelepülés-találkozó. A program első napjának (2019. augusztus 30.) helyszínéül a Tájház lett kiválasztva, itt került sor a testvértelepülések küldöttségeinek fogadására. A Csemadok helyi alapszervezete tanúskodott a vendégszeretetről, ők vállalták a házigazda szerepét.

A szombati programok között elsőként a testvértelepülések és az érdeklődők számára egy kerekasztal-beszélgetés került megrendezésre, melynek témája „Európa jövője: A fehér könyv lapjai - találkozónk napjain." Ezt követően a Hősök terén Cseri Gábor elszavalta Ady Endre Emlékezés egy nyár-éjszakára című versét, a polgármester úr megemlékezett pár gondolat erejéig a világháborús hősökről, majd megkoszorúzták az emlékművet. A kerekasztal-beszélgetések mellett a főszerep a hagyományok felelevenítése volt. Ebéd után sor került a szüreti felvonulásra, melyhez a helyieken kívül csatlakoztak a testvértelepülések küldöttségei is. A „bíró" és a „bíróné" kínálgatta a finomságait, a „kis dobos" kihirdette a szüret kezdetét, az ipolynyéki hagyományőrzők a vecei menyecskékkel pedig táncra perdültek, amikor az egyes állomásokon a salgótarjáni zenekar megszólaltatta hangszereit.

Az ünnepi megnyitó után megkezdődtek a kultúrműsorok. Az ipolynyéki óvodások eltáncolták a palotást, az iskolások bemutatták a Ludas Matyit. De felléptek az ipolyveceiek, az inámi Uniqum csapata, a bussai asszonykórus, az ipolynyéki hagyományőrzők és karneválosok, a lukanényei citerások, a Qualiton. Az est főelőadója az Aurevoir. volt. A koncert után retródiszkó következett. A programok között szerepelt a tombolahúzás is. A tombola bevételét idén az ipolynyéki óvoda és iskola kapta meg. Ezúton is köszönjük mindenkinek,

aki a tombola vásárlásával hozzájárult e két intézmény támogatásához.

A 2 nap alatt folyamatos programok voltak a kicsiknek. Többek között volt ugrálóvár, arcfestés, animátorok. Részt vett a rendezvényen a Vöröskereszt is, akiktől kicsik és nagyok is tanulhattak, például újraélesztést. Az Ipolynyéki Önkéntes Tűzoltóság folyamatos programokat, versenyeket biztosított mindkét nap a gyerekek számára. Programjaik közül a habfürdő aratta a legnagyobb sikert.

A vasárnapi program az ünnepi szentmisével kezdődött. A Csemadok Ipolynyéki Alapszervezete és az iskolás fiatalok közreműködése emelte a szentmise színvonalát. Ezt követően a Szent István-szobornál Gyurász Ágnes elszavalta Sík Sándor: Szent István-himnusz című költeményét, a polgármester úr röviden megemlékezett államalapító királyunkról. A Csemadok énekkara elénekelte a Szózatot, majd sor került a koszorúzásra.

A délután során a kutyás rendőrök bemutatója bilincselte le a rendezvény résztvevőinek figyelmét, majd az esperes úr megáldotta a tűzoltóautót. 17:00-kor folytatódott a buli a kicsiknek, kezdetét

vette az Alma Együttes koncertje. A rendezvényt vasárnap egy örök klasszikussal zártuk, a Nívót produkció elhozta községünkbe a Csárdáskirálynő nagyoperettet. A közönséget a Budapesti Operettszínház és Madách Színház neves színészei varázsolták el.

A rendezvény az Európai Unió finanszírozásával az „Európa a polgárokért" program keretén belül jött létre. További támogatója volt a COOP Jednota Krupina, valamint több helyi és környékbeli vállalkozó, illetve sok helybéli is hozzájárult a rendezvény sikeréhez.

Ezúton is köszönjük mindenkinek, aki bármilyen formában is támogatta a rendezvényt, köszönjük a fellépőknek a sok színvonalas előadást.

B Cs E

Az Európai Unió „Európa a polgárokért" programjának társfinanszírozása

Spolufinancované programom Európskej únie Európa pre občanov

Szlovákgyarmat 100. születésnapját ünnepelte

Kétségtelen, hogy járásunk, de talán az ország legfiatalabb települése Szlovákgyarmat, mivel első írásos emléke mindössze 1919-ből való. Az idei, augusztus 17-én megtartott nagyszabású falunapi ünnepség a 100. évforduló jegyében zajlott. Árvay Denisa polgármester asszony ünnepi megnyitójának elején köszöntötte a testvértelepülések képviseletében megjelent vendégeket, és nem utolsósorban a község polgárait. Ezután röviden ismertette a község történetét.

Ami a település múltját illeti, régi nevén Tótgyarmat Balassagyarmatnak a trianoni békeszerződés után a határ szlovák oldalán maradt része. Az önálló Szlovákgyarmat tehát csak 1920-ban keletkezett úgy, hogy mivel az új határt az Ipoly folyó középvonalán húzták meg, a határ Balassagyarmat területét átvágta. A városnak az Ipolytól északra fekvő területei: az Újtelep, a város szőlőhegyei, valamint az itt álló tégla- és cserépgyár az akkori Csehszlovákiához kerültek. A mai falu első lakói szőlőtermesztők voltak, akik a magyaroktól megvásárolták a pincéket és hozzá tartozó szőlőket. 1938 és 1944 között újra Magyarország része volt, a második világháború után viszont visszakerült Csehszlovákiához. 1993-ig volt Csehszlovákia része, majd annak szétszakadása óta Szlovákiához tartozik. 2007-ig közúti határátkelő volt Magyarország /Balassagyarmat/ felé. Magyarország és Szlovákia schengeni övezethez való csatlakozásával viszont megszűnt a határellenőrzés.

Szlovákgyarmat népessége a legutóbbi népszámlálás adatai szerint: 565 lakosból 407 szlovák, 76 magyar és 39 roma. Neves szülötte Stanislav Šiška /1935/ szlovák régész. Nevezetessége: Szent Imre herceg tiszteletére szentelt modern, római katolikus temploma 1991-1993 között épült.

Neves előadók és zenekarok váltották egymást az immár hagyományosan Čižmár Anita és Bodzsár Gyula által vezetett délutáni szórakoztató műsorban. Elsőként a magyarországi Cairo együttes lépett színpadra. Nem első alkalommal vendégszerepelt az itteni falunapon, és újra nagy sikert aratott a szenci Akcent Live együttes. A nagyszámú közönség sok tapssal jutalmazta a Ján Hruška és fia által tolmácsolt fülbemászó dallamokat, miként a visszatérő magyarországi Rózsás Viki énekesnő előadását is. Hatalmas érdeklődés várta a Metalinda együttes élő koncertjét. A kemény rockzene után lágyabb dallamokkal színesítette a programot a Cortina együttes. Az éjféli látványos tűzijáték után a Mafia Corner formáció zárta az éjszakába

nyúló, mindazonáltal mindvégig színvonalas zenei szórakoztató műsort.

A rendezvényen számos kísérőprogram közül válogathattak elsősorban a gyerekek, a felnőttek figyelme érthető módon a tombolajegyek vásárlására irányult, hiszen rengeteg, értékesebbnél értékesebb tomboladíj várt a szerencsés nyertesekre. A balassagyarmati Orchidea cukrászdában készült el a hatalmas születésnapi torta, amelyből mindenki kedvére kóstolhatott.

-bégyé-

Szüreti ünnepség Bussán

2019. szeptember 8-án került sor Bussán a hagyományos szüreti ünnepség megrendezésére. Nagy örömmel láttam, hogy a fiatal menyecskék is népviseletben csatlakoztak a szüreti menethez, amely a templomba vezetett. Mindenkinek egy-egy kis kosár gyümölcs vagy zöldség volt a kezében. A templom előtt már várta a menetet lelkiatyánk a ministránsokkal együtt, és így ilyen pompával vonultunk be a templomba. Az oltár elé tettük le az előkészített asztalra a kenyeret, bort, szőlőt és a virágikebanakosarat.

A szentmise keretében, amely minden élő és elhunyt Csemadok-tagért volt felajánlva, a pap megáldotta a kenyeret, a bort, és a mise után mindenki, aki a templomban volt, fogyaszthatott belőle tetszés szerint. A Csemadok asszonykórusa áldozás alatt egyházi énekkel ékesítette a szentmisét.

Majd a kultúrházba mentünk közösen, ahol finom ebéd volt főzve a meghívottak számára, amelyet polgármester urunk, Végh Zoltán mérnök úr szponzorált, természetesen közösen a helyi Csemadokkal. Volt jó ebédhez szól a nóta is, egy nótacsokorral készült a Melódia asszonykórus, ezzel kedveskedtünk az ott lévő vendégeknek.

Külön örültem, hogy elfogadta meghívásunkat a CSNTV elnöke, Balogh Gábor úr is. Talán kellemes meglepetés volt számára, hogy közösen köszöntöttük őt az ezüst kitüntetése alkalmából. Ő szerényen köszönte meg, és ami mindenkinek jól esett, azt mondta, hogy a kitüntetést többek között NEKÜNK is

köszönheti, annak, hogy vagyunk és létezünk ebben a csemadokos közösségben mi is... Még egyszer gratulálunk neki!

Hát, mi tagadás, elfogyott minden, de ez azt jelenti, hogy finom volt az ebéd, a bor, a sütemény, és persze számomra azt is jelenti, hogy még VAGYUNK sokan a csemadokos közösségben.

Mindenkinek köszönöm hozzájárulását e rendezvényünkhöz, és azt kívánom, jövőre legyünk még többen.

BOMBOR IVETT

III. LECSÓFESZTIVÁL

2017-ben az MKP helyi szervezetének tagjai gondoltak egy nagyot, s megszületett az ötlet, rendezzünk Ipolykeszin Lecsófesztivált.

Nagy örömünkre 2019. 09. 07-én szombat délután sikerült megrendezni a mára már hagyománnyá vált III. Lecsófesztivált. Színes kultúrműsor és finom kóstoló várt minden kedves érdeklődőt. Azért, hogy a „lecsófőzés“ közben ne unatkozzunk, hallhattunk a délután folyamán operettmelódiákat, slágereket, rockzenét és természetesen nem maradhatott el a fergeteges mulatás sem, amelyről Liszter Sándor és a Vadrózsák gondoskodtak, akik Debrecenből érkeztek. Zsűritagjaink voltak: Gömöry Lóránt, Gemer László, Nagy László, Lavrík Jutka és Básti József. Nehéz is volt a dolguk, hiszen finomabbnál finomabb ételek készültek, de végül is az első helyet az MKP helyi szervezetének csapata nyerte el, valamint a közönségdíjat is!

A polgármester asszony köszönetet mondott a helyi szervezet tagjainak önzetlen segítségükért, munkájukért, akikre - legyen bármilyen rendezvény községünkben - mindig lehet számítani.

Cs.H.

Falunap - az összetartozás napja

Többek közt ezt a gondolatot emelte ki Pobori Renáta, Kóvár polgármesternője az augusztus 18-án tartott falunapi rendezvény ünnepi megnyitójában. A képviselő-testület nevében szeretettel köszöntötte a jelenlévőket és külön a vendégeket, Szalatnyainé Zsigmond Évát, Becske testvélepülésük polgármester asszonyát és önkormányzatának képviselőit.

Ünnepi beszédének további részében Pobori Renáta azon reményének adott hangot, hogy sokan tekintik úgy a falunapot, mint a megnyugvás, megbékélés és újrakezdés idejét. Ilyenkor a Kóvárról elszármazottak is hazajönnek, meglátogatják rokonaikat és kikapcsolódnak. Sokaknak Kóvár az otthonuk, még ha mindennapjaikat nem is itt élik, de ezer szállal kötődnek szülőfalujukhoz, gyermek- és ifjúkori emlékeikhez. Megnyitó beszédének végén köszönetet mondott mindenkinek, aki kivette részét a falunapi ünnepség előkészületeiből, és kellemes időtöltést kívánt a jónak ígérkező szórakoztató műsorhoz.

Az ünnepi beszédben elhangzott gondolatokhoz illő Wass Albert-verssel indult a délutáni műsor Balko Nikolett tolmácsolásában. Szép gyermekverset adott elő Balko Dorottya, és ezzel kezdetét is vette az óvodások műsora. A nagycsalomjai Kovács Anna Elisabet és a balasagyarmati Kovács Eszter páros a nyári tánctáborban tanult moderntánc-produkciójukat mutatták be a közönségnek. A Csemadok Bussai Alapszervezetének Melódia asszonykórusa fülbemászó dallamokkal váltotta ki a nézők tetszését és tapsát. Hasonló sikerrel szerepeltek a jelenlegi felállásban immár 30 éve zenélő lukanényei citerások Tóth László vezetésével. Nem első alkalommal

léptek fel az Ipoly innenső oldalán található települések egyikén-másikán szép népdalcsokorral a bátonyterenyei Haraszti-ikerlányok, a Röpülj páva 15. évfolyamának győztesei. Fergeteges sikert aratott a Csemadok Kelenyei Alapszervezete Méhecske asszonykórusa az Apáca show-val. A műsor további részében a Skutygera együttes, azaz két fiatal tehetséges zenész, Benko Reinold és Šimko Aurél szórakoztatta a közönséget. A szórakoztató műsort pedig az est sztárvendége, Geri-Betli Gábor zárta. A hajnalig tartó utcabálon Nozdrovický Tamás DJ válogatta a zeneszámokat. A műsort néhány év után újra Bodzsár Gyula konferálta.

Végezetül már csak annyit, hogy minden tekintetben jól előkészített falunapi rendezvénnyel debütált Pobori Renáta, a község tavaly megválasztott polgármesternője, járásunk legfiatalabb faluvezetője.

B.Gy.

Kárpátalja, ahová hazajössz

Mennyire szívós nép a magyar. Szerintem még a jég hátán is megélne, hozzáidomulva a keményebb környezeti hatásokhoz. Nem is kell messzire mennünk, hogy ezt szemtől szembe is megtapasztaljuk. Egyáltalán nem kell az Északi-sarkra elvonulnunk, elég, ha a szomszédos Kárpátalján teszünk egy kis exkurziót. Rögtön szembesülünk azzal, hogy más országban, politikai helyzetben sokkal nagyobb kihívás identitást megőrizve magyarnak maradni.

Az 5 órás buszút és a viszonylag gördülékeny 2 órás határátlépés után a CSEMADOK Ipolynyéki Alapszervezete által szervezett Ipoly menti kiránduló csapat megérkezett az

ukrajnai Beregszászra. A Rákóczi Szövetség Kárpátaljai utazások néven meghirdetett pályázatát sikeresen elnyerve nagy izgalommal szálltunk le a magyar Alföld peremén húzódó város főterén, ahol id. Molnár László tanár úr várt minket, ő volt az idegenvezetőnk az ottlétünk alatt. Jártasságáról nagyon rövid időn belül tanúságot tett, és ittuk minden szavát, amit erről a hányatott sorsú népről mesélt. Első megállónk a beregszászi római katolikus plébániatemplom volt. Ukrajnában egyórás időeltolódás van, viszont Molnár úr elmondása alapján magyar ember csak magyar időt mond. Ezt a tempom falán fellelhető napóra is alátámasztja, sőt, nekünk is nagyon tetszett ez a hagyomány. A város központjában egy-egy fagyi elmajszolása után búcsút vettünk a kárpátaljai magyarság központi városától, buszra szálltunk, hogy megnézzük a tiszacsomai honfoglaláskori emlékparkot. A napunk legrendhagyóbb eseménye a görög katolikus templomban bemutatott szentmise volt, ahol az atyánknak a szertartás hagyományától kicsit eltérő módon kellett bemutatnia a szentmisét, nekünk, híveknek háttal állva. A hosszú nap után kellemesen elfáradva érkeztünk meg a mezőgecsei Takaros Panzióba, ahol a háziak már kitöltött szíverősítővel és helyi csöröge édességgel vártak bennünket. Nagyon örültek az érkezésünknek, elmondásuk szerint még nem volt felvidéki vendégük. Gyors lepakolás után már fogyasztottuk is a finom vacsorát. Az estét a panzió teraszán gitár- és énekszóval koronáztuk meg. Az egész környék zengett a magyarok világhimnuszán át az LGT-slágerekig terjedő repertoárunktól.

A keddi napunk első desztinációja Munkács volt. Az időjárással, sőt, az előre bekészített elemózsiával is picit elszámoltuk magunkat. Az még csak hagyján, hogy szemerkélt az eső, de mikor a nap folyamán megéheztünk, elég körülményes volt bármi harapnivalót találnunk. A benzinkutak üresek voltak, nem voltak a polcokon termékek, így kénytelenek voltunk chipsszel és orosz jégkrémmel beérnünk aznap. A munkácsi várhoz felérve - ki gyalogosan, ki 50 eurócentért vitette fel magát - meglestük az óriási turulmadarat, megérintettük a munkácsi vár tulajdonosának szerencsét hozó nagyujját, majd a vár Rákóczi-pincéjében a pálinkakavalkádban úszva finomabbnál finomabb nedűket próbáltunk ki. Én mindenáron a kiwipálinkát akartam megkóstolni, a pincér viszont ragaszkodott valami máshoz. Nem mertem vele ellenkezni, s beadtam a derekem, csak lefelé menet a lépcsőn kellett fokozottan igénybe vennem a koordinációs képességeimet.

Kárpátalja, ahová hazajössz

A vár után honfoglaló őseink nyomdokaiba lépve busszal igyekeztünk megközelíteni a Vereckei-hágót. Az odavezető aszfaltos út szörnyű állapotban van, természetesen állami támogatás híján, párszor aggódva figyeltük a busz elejét az előttünk tátongó lyuk előtt, várva, a busz hátulja felemelkedik-e. Ezt az örökkévalóságnak tűnő utat megjárva már nem is tűnik olyan rossz minőségűnek az otthoni Ipolynyék-Inám közti lyukkal teli útszakasz. Nagy nehezen felértünk a hegyre, ahol egy újabb veszély leselkedett ránk, az út széle tele volt a kaukázusi medvetalp nevű mérgező növénnyel, mely szempillantás alatt rettentő égési sérüléseket tud okozni a bőrön. De minket sem a rossz út, sem a mérgező növény nem tudott eltántorítani attól, hogy saját szemünkkel is láthassuk azt a csodás tájat, melyen keresztül őseink bejöttek. És nem csalódtunk. A hegytetőn a rengeteg megrongálásnak kitett honfoglalási emlékmű áll, melynek hét csúcsa a honfoglaló hét törzset szimbolizálja. Itt kicsit elidőzve, a tájban gyönyörkdve, majd a Himnusz és Szózat eléneklése után visszaindultunk a kihívásokkal teli úton, és tiszteletünket tettük a Szolyvai Emlékparkban, mely a szovjet megtorlás és a sztálini terror áldozatainak állít emléket. Ezt követően a beregvári Schönborn-kastélyt és parkot látogattuk, mely ma szanatóriumként funkcionál. A nap utolsó megállója Munkács volt. A városközpontot körbebarangolva megálltunk a realista festészet egyik legnagyobb alakjának, a helybéli Munkácsy Mihálynak állított emlékműnél is. Telis-tele élményekkel, fáradtan estünk vissza a panzióba, ahol isteni töltött káposzta várt bennünket. A csapat nagy többségének az énekszó, gitárszó ma sem maradhatott el, én viszont egy helybéli régi ismerősömmel futottam össze, akivel pár éve az Európai Parlamentben ismerkedtem meg. Fantasztikus élmény, hogy az ember bármerre jár, mindenfelé kedves ismerősökbe fut. Kaptam egy kis ízelítőt a beregszási egyetemi világról, ahol az ismerősöm tanárként tevékenykedik. A II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola az egyetlen magyar nyelvű felsőoktatási intázmény Kárpátalján, mely főként anyaországi támogatásoknak köszönhetően lett ilyen gyönyörű állapotú. Megkóstoltam továbbá a helyi kedvelt üdítőt, a kvaszt, melyet a hazai Kofolához hasonlítanék, viszont van egy jellegzetes kovászillata.

Kárpátaljai barangolásunk utolsó napján Ungár városát vettük célpontba. A város központja modernebb; sétálóutcáival, kávézóival és az utcai zenészekkel fantasztikus hangulatot varázsol. Az egyik harmonikáshoz mi is becsatlakozunk, és elvágtuk együtt a lengyel Hej, sokoly! és az Az a szép énekeket. A koprodukciónak óriási sikere lett, még a lakások ablakaiból is videóztak bennünket. Meglátogattuk továbbá az ungvári várat, a skanzent, majd egy kis szabad program keretén belül mindenki kedvére vásárolhatott a helyi jellegzetességekből. A rövid, de tartalmas három napunk végén a könnyeinkkel küszködve az Ismerős Arcok Nélküled dalával vettünk búcsút, és köszöntük meg az idegenvezetést Molnár tanár úrnak. A buszon hazafelé,

illetve a határon az 5 órás várakozás alatt szüntelenül az elmúlt napok történéseit vitattuk. Ki-ki arra ébredt rá, hogy értékelje az itthoni helyzetét, ki azon mélázott, hogy meghívja Molnár tanár urat az általa soha meg nem látogatott Magyarországra, de egy biztos, mi, magyarok a világban szétszóródva, s bár különféle államalakulatokhoz tartozva, de egyek vagyunk, csak

„Nézd a szemeimet, minden kiderül, kár mondani már,
A magyarság szívbe menekül, úgy is jót talál, úgy is jót talál.“
(Ghymes)

Nagy Annamária

Egy táskányi gondoskodás

A tanév közeledtével sokasodnak a szülők teendői: még egyszer le kell ellenőrizni, hogy megvan-e minden az iskolai tanszerek listájáról, rádöbbenni, hogy az utolsó hónapban is nőtt a gyerek lába, izgulni, hogy még kapható legyen a gyermek kedvenc karakterével díszített iskolatáska, és hogy melyik nap is van az évnyitó.

Sok családban azonban egészen más hangulatban telik az iskolavárás: a szülők idegesen számolják a pénztárcában meglapuló utolsó bankjegyeket, hogy még a hiányzó körzőre jusson, de a következő fizetésig ennivalóra is maradjon, kényszerű mosollyal válaszolnak nemmel arra a kérdésre, hogy lesze idén új iskolatáska, és az is csak álom marad, hogy idén valamilyen különórán, szakkörön vegyen részt az ifjú nebuló.

Ilyen körülmények között kell évről évre családok sokaságának nekivágnia az iskolának. Természetesen sokszor az ilyen

helyzetek tapintható lelki problémát okoznak a gyerekeknek: saját társai kigúnyolják őket, és az el nem érhető alapvető iskolaszerek miatt is szoronganak a gyerekek. Ezek pedig kihatnak a tanulásban nyújtott teljesítményre is.

Krisztust követő keresztényként sajátos küldetésünk van a világban: nyitott szemmel kell járnunk, és fogékonynak kell lennünk a nélkülözők szükségleteire. Számtalan olyan példát kaptunk a Szentíráson keresztül, ahol Jézus a szükségben levőket ajánlja figyelmünkbe, és felhív arra, hogy aktívan tegyünk értük. Az egyház is bátorít az adományozás lelket formáló és nemesítő gyakorlására.

A Prágai Magyar Katolikus Plébánia tagjai önzetlen segítségükről tettek tanúbizonyságot akkor, amikor az új tanév kezdete előtt csatlakoztak ahhoz a kezdeményezéshez, melyben nélkülöző családoknak igyekeztek hathatós segítséget biztosítani. Két héten keresztül gyűltek az adományok, melyekből sikerült 4 kisgyermek, így négy család tanévkezdését támogatni. Adományozásra került minden szükséges füzetcsomag, írószerek, táskák, tolltartók, rajzeszközök. A felajánlásoknak köszönhetően egy kisiskolás íróasztalt, széket és asztali lámpát is kapott.

A beérkezett adományokból vásárolt iskolai eszközöket a plébánia egy tagja személyesen juttatta el a családoknak. Megrendítő és felemelő találkozások voltak ezek. A nélkülözés számunkra sokszor elképzelhetetlen fokával találkoztunk, ahol a jövőbe bizalommal tekintő, a gyermekek tanulását szem előtt tartó családokat találtunk. Az adományozás értelmét rögtön meg tudtuk pillantani: csillogó szemű gyermekek és láthatóan megkönnyebbült szülői tekintetek volt a jutalmunk.

Köszönjük mindazoknak, akik csatlakoztak a kezdeményezéshez, és megszívlelték Szent Pál szavait:

„Mindenki elhatározásának megfelelően adjon, ne kelletlenül vagy kényszerűségből, mert Isten a jókedvű adakozót szereti“

Vereš Gergő

Ismét becsengettek

Folytatás az első oldalról

Az oktatási intézményekben országszerte, így a Nagykürtösi járásban is szeptember 2-án vette kezdetét a 2019/2020-as tanév ünnepélyes tanévnyitókkal, ünnepi szentmisékkel, rövid kultúrműsorokkal, évnyitó beszédekkel. A hagyományos ünnepségek keretében az idei tanévnyitón járásunk két iskolája, az Ipolynyéki Balassi Bálint Magyar Tanítási Nyelvű Alapiskola és az Ipolybalogi Ipolyi Arnold Alapiskola a Csemadok jóvoltából könyvtári állományát is gyarapította, hiszen ezen intézmények a Borovszky Samu-féle Magyarország vármegyéi és városai sorozat 26 kötetét kapták ajándékba, amelyet Balogh Gábor, a CSNTV elnöke adott át az iskoláknak a tanévnyitókon. A több ezer oldalnyi terjedelmű reprezentatív sorozat a történelmi Magyarország vármegyéinek kulturális, földrajzi, néprajzi, természeti és gazdasági viszonyait mutatja be, amely most hozzáférhetővé válik a diákok számára is. A gazdag ismeretanyagot tartalmazó művek tehát oda kerültek, ahová újbóli (104 év után történő) kiadásukkal szánták őket, tehát ahhoz a generációhoz, amely számára nemcsak ismereteket közvetít, hanem identitásuk megerősítésében is segítséget nyújthat.

Reméljük, az említett adományok is hozzájárulnak gyermekeink anyanyelven történő oktatásának színvonalasabbá tételéhez, valamint a magyar nyelv és identitás megőrzéséhez.

-ná-

Könyvajánló

IN MEMORIAM RÉTI ZOLTÁN

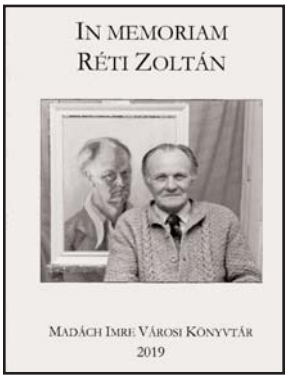

Miért tartjuk fontosnak e könyvvel megismertetni a kedves olvasót? Két okból is. Az egyik oka, hogy a Balassagyarmaton élt Réti Zoltán ízig-vérig palóc ember volt.

„Dr. Praznovszky Mihály irodalomtörténész szerint Réti Zoltán képeiből árad a „palóc mivolt". Palócia - így mondja Mikszáth ..., s biztosan tudom, érzem, hogy létezik ilyen. És meghatároz bennünket, az érzékeny alkotót pedig végletesen. Mert Réti Zoltán „palóc Antaeusként" valóban a létezés földi teljességét és szellemi univerzatilását élte meg itt, a Palócföldön a születéstől a halálig. Minden, ami ihletet adott számára: az Ipoly folyó, a füzesek, a kis templomok, az útszéli keresztek, a dombok hajlékonysága, a szél szelídsége, a levelek susogása - az mind palóc volt. És amikor visszatükrözte ezt a megfestett anyagban, ezek úgy lettek egyetemessé, mindenkihez szólóvá, hogy érezzük bennük a palóc létezést megélő mester világát is. Ez mintha Réti Zoltán gyerekkorának benne megőrzött világa lenne, emlékezet, amellyel az akvarelleken keresztül oly féltőn vigyáz a festő, s ő is Mikszáthtal együtt mondhatta: Az emlékeimre érzékeny vagyok ..."

A másik ok, hogy a festő a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának adományozta akvarelljei lenyomatát Madách Imre Az ember tragédiája című művéhez, mely album tizenöt képsorozatból áll, és amelyek az idén is ki lettek állítva Juniális rendezvényünkön. Nem mellékes az a tény sem, hogy 1942-ben Kiscsalomján volt kántor.

Az életének 94. évében, 2018. február 12-én elhunyt kántortanító, tanár, festőművész, karnagy, zenetörténész, író, zeneiskola-alapító, igazgató 1923. május 14-én született Nagyorosziban. Hároméves korában Érsekvadkertre költöztek. A négy elemi után Balassagyarmaton, a Balassi Bálint Gimnáziumban tanul tovább, majd Miskolcon, az evangélikus tanítóképző intézetben. 1943-ban sikeresen felvételizett a budapesti Képzőművészeti Főiskolára. Kiemelkedő tehetségét számos díj és több mint kétszáz egyéni kiállítás fámjelzi: bemutatkozott Londonban, Tokióban is.

Az ez évben kiadott kötet lehetővé teszi a felettébb gazdag földi életpálya áttekintését, és híven tükrözi a művész megbecsültségét. Mi is csatlakozuk ehhez a megbecsültséghez azzal is, hogy megvételre és elolvasásra ajánljuk ezt a nagyszerű kiadványt.

Balogh Gábor

Falunap Apátújfaluban

Csodálatos napsütötte reggelre ébredtünk augusztus 17-én. Községünkben hagyományosan Szent István napjához legközelebb eső szombaton tartjuk a falunapi rendezvényt. Idén augusztus 17-én a helyi futballpályán került sor az eseményre. A rendezvény a HELYI KULTÚRHÁZ ELŐTT ÁLLÓ SZENT ISTVÁN-SZOBORNÁL kezdődött, ahol megemlékeztünk államalapító királyunkról. Ezt követte a koszorúzási ünnepség. Elsőként testvértelepülésünk, Jobbágyi község polgármestere és képviselői helyezték el koszorújukat, másodikként Terény község polgármester asszonya és képviselői, harmadikként Tass polgármestere és képviselői, negyedikként a helyi Csemadok-alapszervezet tagjai és ötödikként Apátújfalu polgármestere és képviselői helyezték el koszorújukat, és fejezték ki tiszteletüket Szent István szobra előtt. Ezt követően Kovács László plébános szabadtéri istentiszteletet tartott. Az istentisztelet befejeztével polgármesterünk, Kálazy Csaba köszöntötte a jelenlévőket, és kellemes kikapcsolódást, jó szórakozást kívánt a nap hátralévő részéhez. A konferáló, ifj. Tóth Terézia elsőként a helyi óvodásokat szólította színpadra, az ovisokat a színpadon a Labdarózsa népdalcsoport követte, Terény testvértelepülés színeit évek óta a Kalácska Hagyományőrző Csoport képviseli, akik minden alkalommal nagy sikert aratnak. Első alkalommal a jobbágyi népdalkör is bemutatkozott. Idén ismét humoros előadással mutatkozott be a Labdarózsa énekcsoport. Ezután Oláh Dominika zenés műsora következett. Lőrinc Roland és Nagy Noémi Ketten az úton című műsorukkal szórakoztatták a közönséget. A rendezvény sztárvendége a ROMANTIC zenekar volt, akiket a közönség felfokozott érdeklődéssel várt, és akik nem is okoztak csalódást a rajongóiknak. Ezután következett a várva várt tombolasorsolás, nem is csoda, hiszen rengeteg értékes díj várt a gazdájára. A színvonalas szórakoztató rendezvény a hajnalig tartó retro discoval ért véget. A falunapi rendezvények elmaradhatatlan része a gulyásfőzés. Főszakácsunk, Nemcsok Zoltán és csapata ízletes bab-, vad- és sertésgulyással kedveskedett a jelenlévőknek. Nem hiányozhatott a gyermekek számára oly kedves ugrálóvár, lovaglás sem. A falunapi rendezvény az az alkalom, amikor összegyűlnek a falu lakosai, hogy megálljanak egy pillanatra a napi rohanásban, és örüljenek egymásnak. A szervezők ezt a lehetőséget biztosították, amiért hálás köszönet jár.

Tóth Teréz

„Legyen nekik könnyű a föld"

(Folytatás a 2. oldalról

A püspöki helynök emlékeztetett arra, hogy az elhurcolt tömegek, hívek, papok áldozata nem volt hiábavaló. Szenvedésük egyesül a Megváltó szenvedésével, és a végső győzelem felé vezet. Életük erkölcsi erőforrást jelent nekünk, utódoknak, és arra ösztönöz, hogy szabadságban tegyünk tanúbizonyságot hitünkről.

A szentmisét követően került sor a kegyeleti megemlékezésre a templomkertben. A megemlékezés narrátora Gyurász Ibolya önkormányzati képviselő volt. Agócs Sándor csodálatos tárogatójátéka után Régi Zsolt polgármester köszöntötte az egyházi méltóságokat, a szomszédos települések képviselőit, a meghívott vendégeket, valamint az emlékezésen megjelent híveket. Majd verset hallhattunk Rusňák Rebeka és Skerlec Kamilla tolmácsolásában. A népviseletbe öltözött Lőrinc Aranka Sarolta /Ipolybalog/ énekével kápráztatta el a jelenlevőket.

A megemlékezés szónoka ezúttal Molnár Imre történész volt. Ünnepi megemlékező beszédében (amelyet a következő oldalon csaknem teljes terjedelmében közlünk - a szerk. megj.) szólt azokról az ártatlanul meghurcolt felvidéki katolikus papokról, Isten bátor hitvallóiról és híveiről, akiket koholt vádak alapján és az elrettentés nyilvános eszközeként fogságra ítéltek, átmenetileg kizárva őket a társadalomból, mert „gyanúsak, veszélyesek, ellenségesek voltak az adott hatalmi rendszer számára".

Méltatta Mons. Lénár Károly pápai káplán munkásságát, aki gróf Esterházy Jánossal raboskodott, és akivel fogolyként is fogolytársai lelki támasza volt. Néma méltósággal viselték sorsukat, teljes mértékben átadták magukat Isten akaratának. Türelemre intették a sok elítéltet, példát mutattak alázattal viselni a rájuk kimért büntetést, a sok megaláztatást, a meghurcoltatást. Molnár Imre történész megemlékezésében kiemelte, hogy a meghurcolt lelkipásztor a többi pappal együtt életükben is többször hoztak áldozatot, különösképpen a rászorulókért.

Papi tevékenységét Érsekújvárott kezdte, ám röviddel ezután, 1951-ben a kommunista hatalom bátor hitvallása miatt 17 évi börtönre ítélte és bebörtönözte. Ebben az időben Lénár atya Lukanénye plébánosa volt. Itteni hívei hónapokon át a testükkel védték, és elfogatása után sokan a börtönbe is követték. Végül 5 évvel korábban, 1963. augusztus 20-án, Szent István napján szabadult a börtönből. Ezután hét évig fizikai munkásként kellett dolgoznia, majd 1970-től Udvard község plébánosa lett. 1987-től Tardoskedden fejtette ki buzgó lelkipásztori tevékenységét egészen nyugalomba vonulásáig. Élete utolsó éveit szülőfalujában, Inámban töltötte. 2005. augusztus 21-ére virradó reggel végleg megszabadult a földi élet minden terhétől

A megemlékezés a kegyelet koszorúinak elhelyezésével ért véget Mons. Lénár Károly pápai káplán sírjánál. A papi méltóságok, a környező települések önkormányzatainak képviselői, társadalmi szervezetei és mindazon egyházközségek hívei és képviselői, ahol falunk szülötte papi hivatását gyakorolta, némán álltak sírhalma mellett, és emlékeztek, miközben nemzeti hangszerünk, a tárogató csodálatos zenéje betöltötte a temetőt. Mindazok, akik fejet hajtottak Mons. Lénár Károly síremléke előtt, újra átélték azt a fájdalmat, félelmet, amit szeretett lelkiatyjuk és a sok ártatlanul meghurcolt pap és hívő átélt, amikor elfogták és jogtalanul bebörtönözték őket, és bár a fájdalom maradt, hinni kell, hogy az idő mindenre gyógyír. Mindannyian azon kell hogy munkálkodjunk, hogy soha többé ne fordulhasson elő ilyen igazságtalanság és hatalommal való visszaélés.

Nagy Mária

Eucharisztikus Világkongresszus Budapesten

Egy év múlva veszi kezdetét a Katolikus Egyház egyik legjelentősebb eseménye, a Nemzetközi Eucharisztikus Világkongresszus. A nívós találkozóra a világ minden tájáról érkeznek zarándokok a rendezvénynek otthont adó városba, ezúttal - immár másodízben - Budapestre. A felkészülés már a célegyenesbe ért, 2019. szeptember 13-án a Szent István- bazilika előtt tartott megnyitóval indult meg a hivatalos egyéves visszaszámlálás, melyen a részt vevő magyar püspökök mellett Blume apostoli nuncius úr is beszédet mondott.

Mi is pontosan Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus? Fő célja, hogy különböző neves teológusok - laikusok és a klérus tagjai egyaránt - meghatározzák az Egyház irányvonalát Krisztus követésében. Rengeteg előadást, kulturális és lelki programot látogathatnak meg az ide zarándokoló hívek. Maga a rendezvény viszont sokkal több, mint egy egyszerű gyűlés. Krisztus hagyatékának, az Ő valós jelenlétének ünneplése ez, mikor tényleg megérezhetjük, hogy az egyházban egy család vagyunk, egy test különböző tagjai, mint azt Pál apostol is írja. A világ minden tájáról érkezik összesen több tízezer ember, egymás számára ismeretlenek, mégis testvérek. Egy közös cél köti össze őket - a hálaadás, hogy megköszönjék Krisztusnak az Ő áldozatát, mellyel megváltotta a világot

1938-ban már rendeztek Budapesten ilyen találkozót. Ekkor a világ a háború előtti, feszült csend korszakát élte. Komoly szükség volt az indulatok csillapítására, kordában tartására, ennek egyik nagyon szép példája volt maga a Kongresszus is, mely Isten békéjét, a világ keresztényeinek egységét hirdette, és ezt az ajándékot kérte a Föld összes népének. Korunk emberének is tudatosítania kell, hogy Isten minden egyes embert szeret, és ezt a szeretetet akarjuk viszonozni egységesen, szilárd értékekkel rendelkező családként, egyházként.

A mostani helyzet sok szempontból hasonlít a 80 évvel ezelőttihez. Hasonlóan az 1938-as időhöz, az istenfélő ember identitását több fronton is támadás éri. A XXI. században, mikor a különböző ideológiák folyamatosan fogást keresnek a keresztény értékrenden, a Kongresszus hatalmas erőt és kitartást tud adni minden hívőnek. Az oda ellátogató ember tudatosítja, hogy nincs egyedül hitével, hanem egy évezredeket és kontinenseket felölelő közösség része, melynek alappillérei a hit, a remény és a szeretet. Ennek, az Istenben való egyesülésnek fontosságára utal a konferencia régi-új himnuszának refrénje is:

„Krisztus kenyér s bor színében
Úr s Király a föld felett,
Forrassz eggyé békességben
minden népet s nemzetet!"

Balga Zoltán

„Ne féljetek!“

Molnár Imre beszéde

Tisztelt helynök úr, plébános úr, polgármester úr, kedves vendégek, emlékező inámi és Ipoly menti polgárok!

Azokra a lelkipásztorokra emlékezünk a mai napon, akik egyházunk, a felvidéki magyar katolikus egyház mártírsorsú papjaiként írták be nevüket az Élet Könyvébe. Azokra, akiknek az ugyancsak mártírsorsú Isten Szolgája, Esterházy János szavai szerint istentelen és embertelen törvényeket hozó rendszer áldozataiként kellett példát adniuk embertársaiknak az Isten és emberszeretet evangéliumi eszméjének legyőzhetetlenségéről. Ezért ők a mi neves vagy névtelen hőseink maradnak örökre, akikről soha nem feledkezhetünk meg, hisz ha ezt tennénk, az ezer veszély közt létező jelen és jövő életünk aranyfedezetéről, sziklára épülő, biztos védelmet jelentő bástyájáról mondanak le könnyelműen. De ezen a ponton szívünkbe markolhat a mai szentbeszéd egyik mondata: „Vajon mit mondanak ezek a szavak a mai kor emberének?“ - aki az elmúlt néhány évtizede tartó látszatjólét és mesterséges szélcsend bűvöletében élve nem lát túl a fogyasztói társadalom adta „földi paradicsom“ határain.

Nos, aki nem süket füllel és vak szemmel éli életét ebben a világban, az észre kell vegye, hogy a minket körülvevő világban ma ismét egyre több támadás éri a hívő keresztényeket, az egyházat és annak papjait. Ma újra szabadon lehet a hívő embert kigúnyolni, gyalázni, az egyházat és annak papjait mindenféle elmarasztaló jelzővel ellátni. Sokan közülünk erre talán még csak egy vállrándítással reagálnak, s azt mondják: „ez nem az én dolgom, nem érdekel, s amúgy is messzi országban vagy egy másik kontinensen történik mindez“. De az ilyen reakciókat látva, hallva eszünkbe kell jusson az a történelem által már igazolt tény, hogy az istentagadásra épülő rendszerek előbb vagy utóbb mind emberellenessé válnak. Ahol az Istent trónjáról letaszítják, ott általában az emberek, s a történelmi tapasztalat szerint, közülük is mindig a legkegyetlenebbek igyekeznek az Isten helyére ülni. Ahol érvénytelenítik az egy isteni igazságot, ott rendszerint az emberi hamisságból kreált hazugság válik diktátummá, s az erre épülő rendszer pedig torz diktatúrává.

XII. Piusz pápa már 1937-ben figyelmeztetett az ateista hatalom térhódításának következményeire, amikor egyik enciklikájában így írt: „Ha az emberek szívéből az isteneszmét kilopják, akkor ott, ennek helyét a féktelen szenvedélyek és a legsötétebb barbárságok töltik ki.“ ... A XX. században ilyen rendszer volt a százmilliónyi emberéletet követelő náci és a kommunista diktatúra totalitárius rendszere is. Mindkét rendszer ellenségének tartotta az egyházat és azt a hívő embert, aki hitét nem a náci és a kommunista eszmék, hanem Isten országának igazságai táplálták. ...

Jellemző, hogy a 100 évvel ezelőtt, 1919-ben Magyarországon Tanácsköztársaság néven hatalomra kerülő kommunista direktórium is ennek szellemében hozta meg első intézkedéseit, s kimondta: „a proletárállam elsőrendű kötelessége megszüntetni az egyház minden néven nevezendő tevékenységét“. Ugyanezt a módszert követte az 1945 után hatalomra kerülő, s 4 évtizedig uralkodó állampárti kommunista rendszer is, amelynek végórája talán épp II. János Pál Pápa megválasztásával kezdődött, aki első pápai megnyilatkozásától kezdve bátran hirdette, „Ne féljetek!“ Ne féljetek attól, akik a testet megölik, mert a lelket megölni nem tudják. Mert ők, legyenek az Isten ellen lázadó Sátán barna, vörös vagy épp szivárványszínű ügynökei is, a lélek feletti uralmat megszerezni soha nem tudják, legfeljebb csak akkor, ha arról az ember önként mond le. Isten legnagyobb adományában, a Lélek erejében bízva azonban ellent tudunk mondani a félelemnek, s meg tudjuk élni az Istenbe s az ő szeretetébe vetett hitünkből fakadó szabadságunkat.

Úgy, ahogy ellent mondott a félelemnek Isten szolgája, Esterházy János, Lénár Károly, Mészáros Gyula és minden eddig általunk ismert olyan felvidéki magyar pap- és civiltestvérünk, akik évtizedeket sínylődtek a kommunizmus börtöneiben vagy a társadalmi kirekesztettség béklyóiban, és mégsem adták fel, nem vesztették el hitüket, nemzeti hovatartozásukat, nem hódoltak be az „újpogány“ eszméknek. Akkor sem, ha erre mézes-mázos ígérgetésekkel vagy megfélemlítéssel, üldöztetéssel próbálta őket rávenni a hatalom. (E ponton persze nem hallgathatjuk el, hogy bizony sokan voltak, akiket szenvedéssel vagy a jólét csábító ígéreteivel bizony mégis sikerült a hatalomnak megtörnie, de nekik saját lelkiismeretükkel kellett és kell majd elszámolniuk a Teremtő előtt.)

Lénár atya és szenvedést vállaló társai, akikre ma emlékezünk, azokat népük jó pásztoraiként nem sikerült megtörniük. Ha túlélték börtönbüntetéseiket, előbb vagy utóbb visszatértek, s halálig hűségesen szolgálták a rájuk bízottakat, bennünket, felvidéki magyarokat. S nekik köszönhetően ezért, bár megverték a pásztort, a nyáj mégsem széledt szét, mert Isten nem engedte szétszéledni üldöztetést szenvedő nyáját. „Megfogyva bár, de törve nem“ együtt vagyunk. Máig együtt vagyunk! Mártír pásztoraink, s a börtönökben velük szenvedő sok ezer sorstársukra hivatkozva nevezte a már idézett XII. Piusz pápa a magyarokat a mártírok nemzetének.

Nekünk ezért a kitartásukkal példát mutatók bátorságára, szeretetből fakadó áldozatvállalására és Istenbe vetett hitük szilárdságára kell emlékeznünk. Erkölcsi kötelességünk az ő példájukat fenntartani és továbbadni a jövő nemzedék számára, valahogy úgy, ahogy ezt Inám Község Önkormányzata, plébánosa, egyházközségének tagjai és az itt évről évre összegyűlő környékbeliek (s a partnertelepülés polgárai) is teszik. Ha ezt tesszük a jövőben is, akkor megőrizzük azt az értéktudatot és ártatlanul szenvedő pásztoraink erkölcsi mércéjét, ami nélkül az ember nem képes helyesen felmérni helyét és küldetését ebben a világban, nem képes Isten adta hivatását felvállalni és az őt megillető jogait megvédeni. Mindez pedig azt eredményezi, hogy könnyebben válunk alávethetővé, kifoszthatóvá. Könnyen, szinte észrevétlenül fosztanak meg bennünket hitünktől, családunktól, nemzeti identitásunktól, egyházi hovatartozásunktól és újabban már nemi önazonosságunktól is.

Az emberi élet értéke és Istentől kapott méltósága, természetes identitása ellen ma világszerte kibontakozó „támadás“ egy olyan lelki, szellemi harcnak a része, amelyben már egyikünk sem állhat közömbösen félre anélkül, hogy ne az egyik vagy a másik oldalhoz tartozónak vallja majd önmagát. Ez a küzdelem Stanislaw Gadecki lengyel érsek augusztus 20-án, a Szt. István-bazilika előtt elmondott prédikációjának szavai szerint is, rövidesen újra keresztény vértanúk sorát fogja teremni. De vajon lesz-e szívünkben annyi Krisztus és egymás iránti szeretet, amelyből új a vértanúságot is vállalni tudó tanúságtételek fakadhatnak?

Vértezzük fel tehát hitünket, vallási és nemzeti elkötelezettségünket vértanú és hitvalló papjaink helytállásának, bátorságának, a szenvedést szeretetből viselni tudó és akaró elkötelezettségének példájával, s magunkban fohászkodjunk: Legyen áldott az emlékük! Egyben kérjük Isten áldását, adjon nemzetünknek a jövőben is hozzájuk hasonló, hitükért, egyházukért és magyar népükért tanúságtevésre kész papokat és híveket, egyházi és társadalmi vezetőket.

Hallgass meg, Urunk!

APOSTOL koncert Ipolykeszin

Úgy gondolom, hogy mindannyiunk nevében elmondhatom, fergeteges élményben volt részünk, amit egy olyan együttesnek köszönhetünk, akit minden korosztály magáénak mondhat, és a szívébe zárt! Ha körülnéztünk, mindezt láthattuk az itt megjelent rajongókon, a kedves közönségen. Főként nekünk, akik itt, az elszakított felvidéki területen élünk, külön is nagy megtiszteltetésnek érezzük, hogy egyanyaországi híres együttes műsorát élvezhettük!

Fontos ez számunkra, hiszen az APOSTOL együttes slágerei szívünk rendüléseit adják vissza!

Köszönjük a jó Istennek, nagy hála és köszönet támogatónknak, hogy mindezt lehetővé tette, hogy mindez megvalósult!

P.K.

Add tovább a lángot

Ezzel a címmel hirdette meg a Csemadok Ifjúsági Tanácsa - a Petőfi Sándor Program két ösztöndíjasának segítségével - ifjúsági közösségépítő képzését. Az augusztus 25-28. között a szenci Csemadok-üdülőben megtartott táborban volt kommunikációs tréning és csoportvezetői képzés, a fiatalok hallhattak a Szövetségről és rendezvényeiről, valamint szórakozhattak, ismerkedhettek, kapcsolatokat építhettek, amelyeket a jövőben hasznosíthatnak majd a közösségi munka során. Járásunkból három fiatal vett részt a képzésen: Hlavács Réka Ipolybalogról, Ferenc Bernadett Ipolyszécsénykéről és Balga Tamás Csábról. A tábor végén mindannyian úgy nyilatkoztak, hogy hasznosan töltötték idejüket, hisz olyan tapasztalatokat szereztek, amelyek segítségével maguk is fejlődtek, de mindezt felhasználhatják a közösséggel való munka során, valamint, hogy rengeteg tanulási és szórakozási lehetőséget biztosított számukra a képzés. Bárdos Gyula Csemadok-elnök szerint, aki szintén meglátogatta a táborozókat, a fiatal generációra kell építeni, mert bár látásmódjuk más, céljaik ugyanazok, mint az idősebb korosztályé.

(-)

Régi nóta, híres nóta

Járásunkban az idén 20. alkalommal rendezzük meg a magyarnóta-énekesek országos versenyét Őszirózsa címmel. Úgy gondoltuk, hogy a magyar nóta népszerűsítését havilapunkban is vállaljuk azzal, hogy minden számunkban leközlünk majd egy-két nótát, melyek közt lesznek örökzöldek, népszerűek, de kevésbé ismertek vagy ismeretlenek is. Akik ismerik majd a közreadott nótákat, azok énekeljék vagy dalolják, akik nem, azok igyekezzenek ezt másoktól megtanulni és eldalolni.

Búcsút int az ősz a nyárnak,
Dér csókol meg minden rózsaágat,
Kihaltak a messze tájak,
Fecskék útján sötét darvak szállnak.

||:Hová lett a virágillat,
Tarka mező, zengő madárének?
Mindent, mindent vihar tépett,
S az életünk sárgult falevél lett:||

Nyomába a téli ködnek
Simogató enyhe szelek jönnek...
A napsugár játszi' könnyed,
Melengeti a megdermedt földet...

||:Sárgult levél elporladt már,
Faágakon apró rügyek ülnek...
Utánunk is újak jönnek,
Örök sorsa ez az életünknek:||

Hordós káposzta mindig savanyú
Virágos a kedvem, sose szomorú
Énrólam a bánat hamar lepereg,
Egyet alszom rá, aztán nevetek.

Morgós az uram, besavanyodik,
Ecetes a kedve sokszor napokig
Vigye el az ördög, nem nevet velem.
A hordós káposztát jobban szeretem.

Hull az eső, nagy a sár, az én rózsám hazavár, hazavár.
Még a szeme is nevet, ha megölel engemet, de engemet.
Csókot is ad izibe, de nem érem eggyel be, na még egyet,
kisgalambom, cserébe,
Így cseréljük reggelig, reggeltől meg estélig egy végbe.

Hull az eső meg a hó, csókolózni csuda jó, csuda jó,
Bolond, aki nem teszi, kivált, hogyha szereti, ha szereti,
Mert a csókból sose sok, tanítják az okosok, igaz is,
mert csókért csók jár cserébe,
Ezért aki szereti, kivált, hogyha teheti, hát cserélje.

Ősz a kertekben

A kerti munkák tekintetében a szeptember alighanem az egyik legmozgalmasabb időszak, hiszen konkrétan ebben az időszakban kell felkészítenünk saját kertünket arra, hogy jövőre is megfelelő formában pompázzon, illetve a lehető legszebb és legjobb termést hozza számunkra. A talaj előkészítése ugyanis például legalább olyan fontos, mint az általános szeptemberi kerti munkák, legyen szó akár a gereblyézésről, akár az utolsó fűnyírásokról. Ez az időszak leginkább a szüretelésről szól, a beérett almát, körtét, a kései barackot vagy a szőlőt ilyenkor szedjük le, és tesszük el télire egy jól szigetelt, mindig hűvös pincébe, ahol akár tavaszig is elállnak majd a gyümölcsök - természetesen folyamatos válogatás mellett.

A gyümölcsök mellett érdemes a zöldségeskertet is már szeptemberben tisztába tenni és felásni, hogy megfelelő ideig pihenhessen a jövő tavaszi szezon kezdetéig. A felásáson túl már ilyenkor vethetünk spenótot és fejes salátát - természetesen a telelő változatokat -, miközben fontos gondoskodnunk a trágyázásról is, amit vagy ilyenkor elvetett mustármaggal érhetünk el, amit tavasszal, zölden a földbe szánthatunk, vagy a gazok és a megtermett növények egy részének aláásásával vagy alászántásával.

Szintén ilyenkor, szeptemberben érdemes továbbá elültetni a jövő gyümölcsfáit is, főként a bogyós gyümölcsök és a szőlőoltványok szeretik nagyon, ha ilyenkor kerülnek a földbe, de alma- és körtefát is nyugodtan áshatunk el ilyenkor, hogy tavasszal hatalmas hajtásokkal ereszthessenek gyökeret. Érdemes földlabdás ültetést végezni abban az esetben, ha lehetőségünk van ilyen növényeket beszerezni.

Szeptemberben a díszkert gondozásának is neki lehet már állni, így például a kardvirág hagymáit érdemes kiszedni, míg a tulipán, a jácint vagy a nárcisz hagymáit ilyenkor kell elültetni ahhoz, hogy még az ősszel megfelelően meggyökeresedhessenek, tavasszal pedig csodálatos virágukkal elsőként örvendeztessenek meg minket.

Ha a nyár folyamán bármilyen betegséget észleltünk volna dísznövényeinken, érdemes ilyenkor gondoskodni a megtisztításról, ezáltal a föld felfrissítéséről, nagyon sok betegséget ugyanis ott kell keresnünk.

Ősszel is vethetünk és palántázhatunk. Például hónapos retket augusztus végétől szeptember közepéig, végéig, a reteksorok közé galambbegysalátát, ami földibolha ellen hatásos. Mindkettő esetben sekély vetőárokba vessük, kevés földdel takarva, óvatosan meglapogatva utána a talajfelszínt, a beöntözésről nem megfeledkezve. A retket, a salátát pár hét múlva már fogyasztani lehet. Érdemes megpróbálkozni a gyorsan növő zsázsa vetésével is.

Sokszor az őszi vetéskor az elvetett magokból még abban az évben növény fejlődik, és a növény így is telel át. Pl. a spenót, a sóska szeptember végéig, akár október végéig vethető, időjárástól függően. Ha nem fogyasztjuk el, a spenótot zöldtrágyának is vethetjük.

Ha az áttelelő salátát szeptember közepéig, időjárástól függően október elejéig elvetjük, akár már áprilisban szedhetjük. Lehet virágládába is, és a 10 cm-es palántákat tavasszal kiültetjük.

Szeptember-október hónapokban vethetünk takarónövényt télire. A felszabadult sorokba vessünk mustárt vagy facéliát. Szeptembertől novemberig duggathatjuk a fokhagymát. Szeptemberben a tök virágait tanácsos leszedni, mert így több energia jut a termés fejlesztésére. A tökfélék érésének idején érdemes a termések alá vastag szalmaréteget teríteni, mely védi a rothasztó gombáktól, és megakadályozza a súlyos termések deformálódását. A betakarítás optimális ideje szeptember 15-20. A betakarítást száraz időben végezzük.

A levélpetrezselyemből és a metélőhagymából cserepezzünk be néhány tövet tél eleji csipegetésre.

-ber-

A SZLOVÁK NEMZETI MÚZEUM
A SZLOVÁKIAI MAGYAR KULTÚRA MÚZEUMA
Csesztve Község Önkormányzata és a
Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya
tisztelettel meghív minden érdeklődőt a

Madách Imre Irodalmi Napra

2019. október 11-én 9.00 órára
a csesztvei Madách Imre Irodalmi Emlékházba
és 2019. október 11-én 10.30 órára
az alsósztregovai Madách-kastélyba

Program - Csesztve:

9.00 Megnyitó
A vendégeket köszönti: Palman Imre, Csesztve polgármestere
Koszorúzás Madách Imre szobránál
Emlékbeszédet mond: Jáky Judit, Márai Sándor életművének és szellemi hagyatékának gondozója, a magyarországi jogutódok képviselője és Szászi Zoltán író, költő

Program - Alsósztregova:

11.00 A vendégeket köszönti Ľuboslav Dobrovický, Alsósztregova polgármestere és Jarábik Gabriella, a SZNM-SZMKM igazgatója

Praznovszky Mihály bevezető előadása:
„A nők szerepe Madách Imre életében“

Szászi Zoltán költő, író előadása:
„A Madách család kilenc emberöltő távlatai“
Közreműködnek: Madách Márton, Anna Šullová
a videófelvételeket készítették:
Szekeres Éva és Lichtmannegger László

A Madách és a Márai család kapcsolata - bemutatják:
Jáky Judit és Grosschmid Péter
Közreműködnek: Mária Cmoríková
és az alsósztregovai alapiskolások

15.00 Koszorúzás Madách Imre síremlékénél
Emlékbeszédet mond:
Grosschmid Péter, Madách Alíz unokája
Közreműködik: Híves István

FELHÍVÁS

Második éve működik a „Hlas srdca“ (A szív hangja) nevű polgári társulás, amely járásunk területén fejti ki tevékenységét. Alapítójának, Szuma Bélának sikerült olyan tettre kész, adakozó embereket megszólítania és összekovácsolnia, akiknek nem közömbös mások sorsa.

A polgári társulás fő célja, hogy pénzügyi támogatást nyújtson: tehetséges, ám szociálisan hátrányos helyzetben élő gyerekek továbbképzésére, természeti csapást szenvedett családok megsegítésére, valamint beteg gyermekek gyógyulásának előmozdítására.

Az említett esetekben, a konkrét szándék és a felhasználás céljának leírásával, pénzügyi támogatásra lehet pályázni az alapítványnál a következő címen: OZ Hlas srdca, Osloboditeľov 27, 990 01 Veľký Krtíš, vagy előzetes megbeszélés a szervezet alapítójával a **0917 713 925 t**elefonszámon. A kérvényhez csatolni kell a lakóhelyi polgármester írásbeli ajánlását is, és 2019. 8. 20-tól 2019. 9. 21-ig kell elküldeni a megadott címre. A támogatás odaítéléséről kuratórium dönt, melynek tagjai neves személyiségek, többek között a járásunkban jól ismert belgyógyász főorvos, Kanyó József is.

A polgári társulás várja a kérvényezők jelentkezését, illetve örömmel fogadja azt is, ha valaki felhívja a figyelmét a környezetében a fent említett okokból rászoruló emberekre.

Pölhös Vendel

Köszönet Édesanyámnak!

Születésnapodra mit kívánjak Néked?
Adjon az Úristen még nagyon sok évet!
Világra hoztál, felneveltél engem,
szeretetedért cserébe vajon mit is tettem?
Életem során sokszor megbotlottam
Te ott voltál mindig, hogy segíts minduntalan.
Ha bántottak, gyötörtek, vigasztaltál engem,
mikor próbára tett a sors,vigasztaltad lelkem!
Hogyha sírok, vagy épp elemészt a bánat,
a jó Isten elküldi drága jó Anyámat.
Mindezért az Urat nagyon szépen kérem,
fáradt tested-lelked gyógyítsa meg nékem.
Őrizzen meg nekünk erő, egészségben,
élj köztünk még soká nagy-nagy szeretetben!

Ipolykeszin

Kosík Szilvia

szeptember 11-én ünnepelte születésnapját!

E gyönyörű ünnep alkalmából

szívből gratulál szerető férje és

lánya, Lilla férjével, Karesszal.

A jókívánságokhoz csatlakozik drága édesanyja,

testvére, valamint barátai!

A Csemadok Nagykürtösi Területi Választmányának Facebook-profilja: https://www.facebook.com/csemadokNTV/
A Csemadok honlapja: www.csemadok-hu.eu; A Szlovákiai Magyar Művelődési Intézet honlapja: csemadok.sk/intezet

E lapszám megjelenését a Bethlen Gábor Alap támogatta.

KÜRTÖS Közéleti havilap. Kiadja a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. A kiadásért felel Balogh Gábor, a CSNTV elnöke, telefon: 0907/84 22 67. Főszerkesztő Bodzsár Gyula, telefon: 0905/71 77 76. Szerkesztők: Hrubík Béla, Balogh Gábor. Műszaki szerkesztő: Kliment Éva. Korrektúra: Németh Ágota. Levélcím: 991 28 Vinica, Nekyjská 397/27. E-mail: csemadokntv@gmail.com. Telefon: 0907/85 62 96. Nyilvántartási szám: EV 1419/08. ISSN 1336-3972. IČO 00 419 621. Nyomda: Csemadok OV Veľký Krtíš. Terjeszti: a Csemadok Nagykürtösi Területi Választmánya. Ára 0,50 EUR. Megjelenik 800 példányszámban. A szerkesztőség álláspontja nem minden esetben azonos az újságban közöltekkel. A kéziratok szerkesztésének, esetleges rövidítésének jogát fenntartjuk. A hirdetések tartalmáért és nyelvhelyességéért felelősséget nem vállalunk.